

Руднік Д. С.

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

Діяльність адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання базується та здійснюється за принципами верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

Адвокату надано відносно широкий спектр повноважень задля надання кваліфікованої юридичної допомоги, але водночас покладено значне коло обов'язків.

Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства теж закріплює положення щодо конфіденційності адвокатської таємниці, зокрема, що це «є першорядним та фундаментальним правом та обов'язком адвоката».

Не лише адвокат зобов'язаний гарантувати адвокатську таємницю, а й забезпечити розуміння і дотримання принципу конфіденційності його помічниками і технічним персоналом та іншими особами які співпрацюють з юристом.

Відповідно статті 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», обов'язок зберігати адвокатську таємницю поширюється на адвоката, його помічника, стажиста та осіб, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також на особу, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю. Адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання зобов'язані забезпечити умови, що унеможливають доступ сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошення [1].

Адвокатська таємниця виникає у момент звернення до адвоката за правовою допомогою, а сам факт звернення, суть проблеми з якою звернулася особа, а також зміст первинної консультації становлять предмет професійної таємниці.

Також слід звернути увагу, що згідно із Рекомендаціями К (2000) про свободу здійснення професії адвоката, обов'язки адвокатів включають уникнення конфлікту інтересів.

Міжнародна асоціація юристів, у Генеральних принципах етики адвокатів, прийнятих у 1995 році, зазначає, що адвокати не повинні приймати доручення, якщо інтереси їхніх клієнтів суперечать їх особистим інтересам, інтересам їх партнерів або інших клієнтів.

Також адвокат зобов'язаний утриматися від надання професійної допомоги новому клієнту, якщо це здатне порушити конфіденційність інформації, що довірена йому попереднім клієнтом, або якщо інформація, що є у розпорядженні адвоката, про стан справ попереднього клієнта здатна

стати джерелом переваг для нового клієнта.

Проте, у разі отримання адвокатом конфіденційної інформації від клієнта, якому він надавав професійну правничу (правову) допомогу, пов'язаної з інтересами нового клієнта при наданні правничої допомоги, адвокат зобов'язаний отримати письмове погодження клієнтів, між якими виник конфлікт інтересів.

Проте в чинному законодавстві існують суперечності щодо дозволу на обшук, огляд речей і документів адвоката включаючи конфіденційну інформацію клієнтів.

Згідно з ч. 6 ст. 290 КПК України сторона захисту має право не надавати прокурору доступ до будь-яких матеріалів, які можуть бути використані прокурором на підтвердження винуватості обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення. Проте відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», проведення стосовно адвоката оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, що можуть проводитися винятково з дозволу суду, здійснюються на підставі судового рішення, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора України, його заступників, прокурора Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя.

На мою думку, дані обставини є серйозними прогалинами законодавства, оскільки неможлива абсолютна конфіденційність в роботі адвоката. Необхідно врегулювати питання гаранту адвокатської таємниці на законодавчому рівні, тому що наявність таких суперечностей у врегулюванні інституту адвокатської таємниці може викликати недовіру до професії адвоката у цілому. Адже порушення адвокатської таємниці має наслідком і порушення забезпеченості прав людини та громадянина.

Отже, в основі адвокатської таємниці лежить принцип конфіденційності, який відповідно до норм національного законодавства, та норм міжнародних організацій є професійним правом та обов'язком адвокатів, без яких неможливе належне надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва.

Тому, роблячи висновки, слід погодитись з висловом французького оратора «в адвоката ті ж обов'язки, що й у пастиря – за будь-яких обставин зберігати мовчання» [2].

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 16.07.2021, підстава – 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#n217>

2. Реалізація принципу адвокатської таємниці при здійсненні адвокатом консультативної діяльності. URL. https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_3_4-2016-35-40_Kolomiichuk.pdf

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри

організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» Храпенко Олена Олегівна